

سخن اول

فصلنامه مطالعات نازیفی

از آنجا که هدف پژوهشهای تاریخی، نزدیک شدن به حقیقت است، پس تنوع و تکثر منابع و مآخذ تاریخی، زمانی امری ممدوح شمرده می‌شود که مکمل و قرینه هم باشند، نه ناسخ و ناقض یکدیگر. طرح این موضوع چه بسا، بامشکلات سنتی امر پژوهش مأنوس نباشد، چرا که مانع اول و آخر تحقیقات تاریخی نبود یا کمبود سند و مدرک عنوان می‌شود، نه فراوانی آن. اما در دوره‌ای بسر می‌بریم که تکثر و «بسیاری» از ویژگیهای توسعه به شمار می‌رود و «پیشرفت» از اصلی‌ترین نمادهای ارزشگذاری جامعه. می‌گویند بسیاری و توسعه، تار و پودی در هم تنیده هستند که بود و نبودشان در گرو یکدیگر است. بی‌آنکه بخواهیم درباره این گفته داوری کنیم، باید بگوییم که توسعه، با باطن تکثرپذیر خود، مشکلات سنتی پژوهشهای تاریخی را کنار زده، مصائب تازه پدید آورده است. در این جا دیگر گلایه از فقد مدارک و اسناد نیست، بلکه شکوه از بسیاری مآخذ است. این مشکل مراتبی دارد که خود به بد و بدتر بخش‌پذیر است. گاه پژوهشگر با فراوانی منابعی روبه‌روست که در عرض یکدیگر قرار دارند. در این صورت فقط یک مشکل وجود خواهد داشت و آن ناتوانی در رسیدن به حقیقت است. اما گاه محقق با انبوهی از مدارک مواجه است که در طول هم، انباشته از نادرستی هستند. در این جا پی‌آمد تحقیق با مشکلی بدتر، یعنی حرکت در جهتی خلاف حقیقت روبه‌روست.

تاریخ در بخش معاصر خود به همان اندازه که مدیون رسانه‌ها - بویژه روزنامه - است، به همان اندازه مجروح توسعه آنهاست. کسی نمی‌تواند رسانه‌های دیداری، شنیداری و شبکه‌های مجازی جهان اطلاعات را از شمار منابع تاریخی منها کند. کسی نمی‌تواند حجم ناشمار اخبار و گزارشهای این مآخذ مکتوب و شفاهی را نادیده انگارد. کسی نمی‌تواند نقش ابزارپذیر رسانه‌ها را در به دست‌گیری موم اطلاعات و شکل‌دهی آنها انکار نماید. ما در

راهان نصد

رغبات اما الله مه ان الله

عصر فراوانی اطلاعات به سر می‌بریم؛ در عصر مشکلات بد و بدتر.

در زمان رشد تصاعدی سلول رسانه‌ها، و در دوره‌ای که اکثریتی بی‌حوصله از پخت اطلاعات، به دریافت لقمه‌های ذهنی آماده تمایل نشان می‌دهد، دوستی با حقیقت، که پیشه پژوهندگان راستین تاریخ است، سخت‌تر از هر زمانی خودنمایی می‌کند. دل سپردن به مدار منتهی به امید آفرینش، پیچیدن به پای غول رسانه‌ها، پایداری علقه مورخان به حقیقت و پریدن از چاله‌های تبلیغات، ترغیب عامه به دوری از پسند اطلاعات تزیینی و ... راهی هر چند باریک به سوی حقیقت باز خواهد گذاشت.